

er brugt, og som vi ikke kan anvende en Gang til. For største Delen er de brugt i den daglige Statshusholdning.

Den højtærede Statsminister gjorde kun nogle ganske faa Bemærkninger om Fremtiden, og han kunde selvfølgelig heller ikke sige noget afgørende om, hvorledes indeværende Aar vil blive. Men han gjorde den Bemærkning, at meget vilde afhænge af, hvorledes Forholdene udviklede sig i økonomisk Henseende, og deri har han fuldstændig Ret. Vor Skæbne er i ikke ringe Grad knyttet til den Skæbne, som de øvrige europæiske Stater gaar i Møde. Jeg har altid erkendt, at vi ikke helt kunde undgaa Virkningerne af den Krise, der kom efter Krigen, ligesom vi heller ikke kunde undgaa Virkningerne af Krigen, medens den stod paa. Vi har maattet indrette os derefter. Jeg har kritiseret Regeringen, fordi den ikke har villet indrette sig efter det ogsaa efter Krigen, men har villet se bort fra, at vi var inde i en Krisetid. Man har villet lade Tingene gaa deres egen Gang, man havde bundet sig saa stærkt til Formlen om Kræfternes frie Spil, at man hverken vilde eller turde gribe regulerende ind, hvor det var paakrævet, end ikke, hvor det var tvingende nødvendigt. Men det er en Statsmands Pligt at lade Statsmagten gribe regulerende ind, naar Kriser sætter ind, og det viser sig, at det private Initiativ, det private Omdømme ikke slaar til, til at man kan faa Tingene til at gaa paa en saadan Maade, at det hele Samfund kan være tjent dermed. Naar store Dele af Befolkningen paa en meget uheldig Maade føler Virkninger af Kræfternes frie Spil, ja, er ude af Stand til overhovedet at sætte sig til Modværge mod al den Uretfærdighed, der farer ind over dem paa Grund af dette Spil, saa er det Statens Pligt at træde hjælpende og regulerende til. Dette har den nuværende Regering ikke villet erkende i den Udstrækning, den burde have erkendt det.

Da jeg forleden Dag gjorde nogle Bemærkninger om Arbejdsløsheden, henvendte den højtærede Indenrigsminister sig med en afbrydende Bemærkning til mig, idet han sagde, at man ogsaa havde Arbejdsløshed andre Steder i Europa. Ja, det er rigtigt, det har man, men dette er ingenlunde noget Bevis for, at Arbejdsløsheden behøvede at være saa omfattende og saa generende, som den er her i Danmark. Det er aldeles ikke noget Bevis for, at vi ikke kunde have ført nogen anden Politik overfor dette Forhold, end der har været ført. Dan-

mark har sin særegne Økonomi, vidt forskellig fra de fleste andre Landes. Medens man f. Eks. i England skal eksportere industrielle Produkter og har tabt de gamle Markeder for disse Produkter, enten fordi England er blevet konkurreret ud, eller fordi Markederne overhovedet ikke eksisterer mere, saa er Forholdet for Danmarks Vedkommende dette, at vor Eksport er Eksport af Landbrugsprodukter, og denne Eksport har ikke tabt sine Markeder. Priserne har været vigende; de kan være mere eller mindre tilfredsstillende, ogsaa i Øjeblikket, men [bortset fra nogle enkelte Vanskeligheder med Hensyn til Kreatureksporten har vi ikke været i den Situation, at vi ikke har kunnet afsætte vore Landbrugsprodukter, de har i det store og hele fundet den sædvanlige Afsætning paa de gamle Markeder. Følgelig behøvede der ikke at være nogen Arbejdsløshed paa Grund af Kriseforhold i Landbruget. Landbrugets Vanskeligheder ligger ikke paa det Felt. Og hvad Industrien angaar, da er den i det store og hele et Redskab for Landets egne Børn, kun en ringe Del af vor industrielle Produktion er bestemt til Eksport. Det Marked, der er ødelagt for vor Industri, er Markedet indenfor Landets egne Grænser. Det er ødelagt dels derved, at den almindelige Købeevne er svækket, dels derved, at Udlandets Forhold har antaget saadanne Former, at den Produktion, man der havde til Anbringelse andetsteds, har været af den Beskaffenhed, at vor Industri ikke kunde konkurrere. Derfor har den højtærede Indenrigsminister heller ikke Ret i det, han vilde give Udtryk for ved sin Afbrydelse, nemlig at naar der var Arbejdsløshed i England, kunde man heller ikke undgaa at have Arbejdsløshed her i Danmark. Jeg har paa ingen Maade villet sige, at vi kunde have undgaaet hele Krisen, men jeg vil paastaa, at vi kunde have haft den mindre, end vi har den, og end vi har haft den, hvis man i Tide havde villet gøre det, som var nødvendigt.

Naar man nu ser tilbage paa de 2 Aar, der er gaaet siden 1920, tror jeg, man maa indrømme, at der her i Landet er ført en meget uforstandig økonomisk Politik, og denne Bebrejdelse kan ikke blot rettes mod Regeringen, men i lige saa høj Grad mod de Folk, som i den kapitalistiske Verden staar for Rigets private Økonomi. Da Krigen var forbi, gjaldt det om at komme af med den radikal-socialistiske Regering, og saa forstærkede man